

PÍSNĚ O ROZLOUČENÍ, NEROZEZNÁNÍ A OPĚTOVNÉM SHLEDÁNÍ

Andrew C. Rouse

**Sbohem, má sladká milovaná Nancy, deset tisíc krát adieu,
chystám se na cestu přes oceán, kde budu hledat něco nového.**

**Tak vyměň si se mnou prstýnek, milá dívko,
vyměň si se mnou prstýnek,
neboť to může být znak věrné lásky, zatímco jsem na moři.**

**Adieu, sweet lovely Nancy, ten thousand times adieu,
I am going across the ocean, love, to seek for something new.**

**Come change your ring with me, dear girl,
Come change your ring with me,
For it might be a token of true love while I am on the sea. (1-5)¹**

Přestože ve sbírce Petera Kennedyho *Lidové písně Británie a Irska (Folksongs of Britain and Ireland)* (1975) nenajdeme žádnou píseň s tematikou rozlomené zástavy (anglicky *broken token*), existuje v anglo-americkém písňovém korpusu dostatek písní, které by mohly utvořit samostatnou kategorii toho jména.

Zástava (nebo také známka, znamení, odznak, symbol, důkaz, památka, upomínka) je fyzický předmět, věc milá oběma zúčastněným stranám. Může to být prsten (jako v písni *Adieu, má sladká, milá Nancy*), ale třeba také kapesník, jako v písni *Britská válečná loď*²:

1. Roud 165. "Adieu Sweet Lovely Nancy." *Mainly Norfolk: English Folk and Other Good Music* [online] [cit. 15. 7., 2018]. Dostupné z: <<https://mainlynorfolk.info/copperfamily/songs/adieusweetlovelynancy.html>>. Číslo odkazuje k *Roudovu rejstříku lidových písní a kramářských balad*. Roudova práce navazuje na číslování balad, které v 19. století vytvořil Francis J. Child, jehož rejstřík je dostupný na webu Pamětní knihovny Vaughana Williamese při EFDS [V. Williams Memorial Library at the English Folk Dance and Song Society].
2. Roud 372. "The British Man-of-War." *Mainly Norfolk: English Folk and Other Good Music* [online] [cit. 15. 7. 2018]. Dostupné z: <<https://mainlynorfolk.info/peter.bellamy/songs/thebritishmanofwar.html>>.

**Young Henry took his handkerchief and cut it fair in two,
Said he, “One half you keep for me; the same I’ll do for you.
Though the bullets may surround me and cannons loudly roar,
I’ll fight for fame and Susan on this British man-o’-war.” (13-16)**

Ne vždy je předmět rozseknutý na dvě poloviny (jako kapesník ve výše zmíněné písni), někdy je dán výměnou, jak vidíme v *Milé Nancy*. Jindy je to prostě dar na památku, jako tomu je v písni téhož jména, kdy je dárkem spletený cop a krabička na tabák s nápisem Na památku.³ V americké písni *William Hall* (Roud 400), známé též pod názvem *Čilý mladý farmář* a sesbírané v mnoha státech USA, dává mladý muž své milé celý, nerozlomený prsten a sám na oplátku žádný prsten nedostává. V této písni je mladý muž donucen dát se k námořníkům, protože jeho rodiče nesouhlasí s jeho vztahem a věří, že na moři na dívku zapomene.

Verzi písni *Snubní prsten* nahrál kanadsko-americký countryový zpěvák Hank Snow (1914–1999) někdy mezi roky 1937–1943.⁴ Na prstenu jsou jména obou milenců a když je prsten rozlomen, každý z nich dostane polovinu se jménem toho druhého:

**A cowboy with his sweetheart stood beneath a starlit sky
Tomorrow he was leaving for the lonesome prairie wide
She said “I’ll be your loving bride when you return someday”
He handed her a broken ring and to her he did say**

**“You’ll find upon that ring sweetheart my name engraved in gold
And I shall keep the other half which bears your name you know.”
He went away to ride and toil this cowboy brave and bold
But long he stayed and while he strayed the maiden’s love grew cold.**

3. “The Token”. In Dibdin, Charles (1745–1814). Broadside. Roud V413. BOD 18191 [číslování v rejstříku Bodlejiánské knihovny v Oxfordu] Viz <<http://ballads.bodleian.ox.ac.uk/static/images/sheets/15000/10936.gif>>.

4. “The Broken Wedding Ring.” *YouTube* [online] [cit. 27. 9. 2018]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=zupCRO_aHrU>.

Jiný podobný motiv můžeme najít v lidových písních typu *Lord Bateman* či *Námořník, který se díval* (*The Watchet Sailor*). Zde se hrdina vrací právě včas, aby zabránil své milované uzavřít sňatek s jiným mužem – prsten mu pomůže opětovně získat dívčinu lásku:

**Just then there stood within the door a figure tall and slim
A handsome cowboy was their guest and slowly he walked in
“I’ll drink with you a toast” said he, and quickly in her glass
He dropped his half of wedding ring, then anxiously he watched.**

**She tipped her glass and from her lips a ring fell shining bright
The token she had longed to see lay there beneath the light
“Though years have been between us dear, love won our last long fight,
It’s you my cowboy sweetheart and my Jack I’ll wed tonight.”**

V některých písních se místo fyzického dárku, nebo jen tak, objevuje motiv převleku. To je i případ písně *Na březích řeky Claudy* (*The Claudy Banks*), kterou proslavila anglická rodinná pěvecká skupina Copperových. Podobně jako v jiných písních, i zde se mladý muž převleče, aby zjistil, zda je mu jeho milá věrná. Je z něj cizinec, který říká dívce Betsy, že její milý ztroskotal na severním pobřeží Jižní Ameriky:

**When Betsy heard this dreadful news, she soon fell in despair
In a-wringing of her hands and a-tearing of her hair.
“Since Johnny’s gone and left me, no man on earth I’ll take.
Down in some lonesome valley I’ll wander for his sake.”**

**Young Johnny, hearing her say so, he could no longer stand,
He fell into her arms, crying Betsy, I’m your man.
I am that faithful young man and whom you thought was slain,
And, since we met on the Claudy banks, we’ll never part again.**

Obzvláště strašlivou verzi textu s motivem *broken token*, ale se šťastným koncem, nalézáme v písni *Dcera kupce s hedvábím* (*The Silk Merchant’s Daughter*) (Palmer 1986: 140–141), v níž

je chudý hrnčíř, milý dcery kupce s hedvábím, odvelen pryč, “sloužit králi”. Jeho milá se sama v přestrojení za kupce vydá do světa, aby ho našla. Poté, co zabije jednoho z dvojice údajných Indiánů, kteří se ji pokusili oloupit, nachází svého milého, ještě však neodhalí svou totožnost. Vydají se spolu na moře, ale koráb má trhlinu, takže posádka musí plout dál na člunu. Umírají hladu, losují o to, koho zabijí, aby mohli ostatní přežít. Samozřejmě, že los padne na kupcovu dceru, která je stále v přestrojení za muže, a hrůzný čin musí vykonat její milý. Teprve v tuto chvíli dívka odhalí svou pravou totožnost:

**Then he called for a knife the business to do.
She says: ‘Hold your hand for one minute or two.
A silk merchant’s daughter in London I be;
Pray see what I’ve come to by loving of thee.’**

**Then she showed a ring betwixt them was broke.
Knowing the ring, with a sigh he spoke;
‘For the thoughts of your dying my poor heart will burst;
For the hopes of your long life, love, I will die first.’**

Těsně před tím, než je hrůzný čin dokonán, se na obzoru objeví loď a zachrání je všechny doslova za pět minut dvanáct, takže se z nich nestanou kanibalové.⁵

Všechny základní prvky spojené s motivem *broken token* obsahuje stejnojmenná píseň *Broken Token*, jak ji zpíval anglický písničkář Cyril Tawney⁶ (1930–2005). Mladý muž se vrací po

5. O případech, kdy hlad na moři dospěl až ke kanibalismu, neexistuje mnoho písní, nejznámější příklady se vztahují k hledání nešťastné expedice sira Franklina, která se ztratila v roce 1845 v Arktidě. Dále viz např. Venning, Annabel 2009: „Very British Cannibals.“ *Mail Online* [online] [cit. 26. 6. 2018]. Dostupné z: <<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1195810/Very-British-cannibals-How-epic-Navy-voyage-Arctic-came-truly-sinister-end.html>>.
6. „Broken Token (2).“ *The Mudcat Café* [online] [cit. 10. 7. 2018]. Dostupné z: <<https://mudcat.org/@displaysong.cfm?SongID=9403>>.

nějaké době, jeho první láska ho nepoznává a příchozí naznačuje, že její milý může být mrtvý nebo ženatý. Na to ona odpoví, že mu přeje to nejlepší – štěstí, pokud je ženatý, klid, pokud je po smrti. Ona už žádného jiného mít nebude. Teprve v tuto chvíli se objeví prsten: spíše než rozlomený je pomačkaný a omlácený, jak ho námořník nosil celých sedm let své nepřítomnosti v kapse a nyní jej vyjímá na důkaz své totožnosti:

**As I walked out one bright May morning
A fair young lady I chanced to see
I asked her if she had a sweetheart
And this reply she gave to me**

**“It’s seven long years since I had a sweetheart
It’s seven long years since I did him see
And seven more I will wait upon him
Till he returns for to marry me”**

**“I don’t know how you can love a sailor
I don’t know how you can love a slave
Perhaps he’s married or else he’s buried
Or lying in his cold watery grave”**

**“Well, if he’s married, I wish him happy
And if he’s buried I wish him rest
But for his sake I will never marry
For he’s the young man that I love best”**

**He put his hand into his pocket
His fingers being so long and thin
Pulled out a ring that was bent and broken
And when she’s seen it then she fell**

**He lifted her into his arms
He gave her kisses three by three
Sayin’ “Who am I but your only sailor boy
Just returned for to marry you.”**

Jak jsme viděli, tak předmět, který je zástavou za lásku a odloučení, nemusí být vždy prsten. A také je třeba zdůraznit, že ani závěrečné odhalení nemusí vždy dopadnout šťastně. Sbíрка *Real Sailor Songs* (1973 [1881]) Johna Ashtona obsahuje v sekci Lásky několik příkladů písní o zástavě (zlomené či jiné). Když mladý James („chrabrý a odvážný námořník“) říká mladé Floře („dámě tak ctnostné a laskavé“), že se „musí vydat/ ke vzdálenému pobřeží“, Flora pláče a James rozlomí „prsten na dvě poloviny, a se slovy Jedna polovina je pro tebe, / si druhou polovinu přitiskne k srdci“. Floře se to ovšem nelíbí, převleče se také za námořníka a pět let se jim to podaří skrývat. Když jsou propuštěni z námořnictva a odhalí své tajemství, kapitán [užasne nad jejich odvahou a s potěšením jim vysází padesát zlat'áků, aby si mohli vystrojít svatbu]:

**[The captain] was suddenly overcome with surprise,
As he gazed on her so bright, and said with delight
[...]
You lovers bold, here's £50 in gold,
With you to get married I will go...**

(Ashton 1973: No.67)⁷

V další písni se setkáváme s plavovlasou Phoebou, která truchlí pro svého tmavookého námořníka Williama, který už „je pryč dva dlouhé roky“. William ji osloví, ona ho ovšem nepozná:

**It's two long years since he left the land,
I took a gold ring from off my hand,
We broke the token—here's part with me,
And the other rolling at the bottom of the sea.**

(Ashton 1973: No. 71)⁸

7. *James a Flora aneb Setkání milenců (James and Flora or The United Lovers)*. V tomto svazku jsou číslovány písně, nikoli stránky.

8. *Plavovlasá Phoeby a její tmavooký námořník (Fair Phoeby and her Dark Eyed Sailor)*.

Když si nepoznaný William začne na Phoeby (ve zkoušce věrnosti) dovolovat, Phoeby vytáhne dýku a přísahá, “pro svého tmavookého námořníka budu žít i zemřu jako panna.“ Nakonec jí William ukáže svou polovinu prstenu a žijí spolu ve šťastném manželství „ve vesnici u moře“. Člověk by řekl, že dva roky je dosti krátká doba na to, aby člověk vzdal čekání na milého – námořní lodi se přitom obvykle stejnou dobu nedotkly země. Za neschopnost rozpoznat milence mohlo snad i to, že Phoeby věřila, že už je po smrti.

V písni *Věvec šíleného námořníka* (*The Distracted Sailor's Garland*) nepomůže námořníkovi ani to, že svou zástavu zdvojnásobí. Když se Billy vrátí, zjišťuje, že se jeho Molly vdala. Proklíná „všechny falešné milenky“, zešílí a nakonec skončí v blázinci.

**He made Vows to her again;
He would wed, if she'd believe him,
When he did return from Spain.**

**Then a Piece of Gold was broken,
And each other took a Part,
And these words by her were spoken,
Billy, thou hast won my Heart; (14-20)**

[...]

**Billy a Golden Locket gave her,
And begg'd of her to be true (33-35)**

(Ashton 1973: No. 58)

V písni *Vítaný námořník* (*The Welcome Sailor*) předstírá milý, že je přítelem dotyčného námořníka a že hledá “osamělou dívku”. Říká jí:

**...my pretty fair maid, mark well my story,
For your true love and I fought for England's glory,
By one unlucky shot we both got parted,
Any by the wounds he got, I'm broken hearted.**

**He told me before he died his heart was broken,
He gave me this gold ring, take it for a token,
Take this unto my dear, there is no one fairer,
Tell her to be kind and love the bearer. (9-16)**

Ona ho odmítne těmito slovy:

Young man, you've come too late, for I'll wed no stranger.

**Soon as these words she spoke, her love grew stronger,
He flew into her arms, he could wait no longer,
They both sat down and sung, but she sung clearest,
Like a Nightingale in spring, Welcome home, my dearest. (20-24)**

(Ashton 1973: No. 74)

Prozatím se tedy *broken token* objevoval především jako symbol věrnosti, v materiální nebo symbolické podobě. Toto vyznění podporuje tradice darování nebo vyměňování prstenů dlouhá několik století, nejčastěji, ale ne vždy jako symbolu nerozlučné lásky. Těmto prstenům se říkalo spojené prsteny (případně prsten dvojče či dvojitý prsten) a můžeme je zpětně vysledovat až do poloviny 14. století.⁹ Objevují se často v anglické literatuře, mnohokrát na ně má narážky Shakespeare, ale také další autoři, od Johna Drydena k Thomasi Hardymu. Jedna báseň Roberta Herricka se jmenuje *Dvojitý prsten aneb Uzel opravdové lásky*. Obliba těchto prstenů překračovala společenské hranice i hranice národů. Kromě toho, že byly symbolem lásky nebo loajality, byly také zcela jasně důkazem zručnosti řemeslníků, protože byly vyrobeny tak, aby vypadaly jako jeden prsten, ovšem jen do té doby, než byly rozloženy na jednotlivé části. Během 15. až 19. století se jejich obliba rozšířila po Anglii a Německu. (Podle různých zdrojů měl dvojitý prsten kazatel a reformátor Martin Luther, když se ženil s Katharinou von Bora).

9. Jeden exemplář z roku 1350 se nalézá v Londýně v Muzeu Viktorie a Alberta. [Pozn. editorů: Obecně se jedná o dva až tři kroužky, jejichž spojením vznikne jeden prsten.]

Při troše představivosti nám brzy dojde, že takový prsten vlastně není fyzicky poškozený – natož pak rozlomený na dvě přesné poloviny – spíš je jasné, že v písních typu *broken token* jde o dva identické (nebo zrcadlově obrácené) vzájemně do sebe zapadající kroužky, navržené tak, aby se daly spojit či rozpojit. V těchto písních jde hlavně o to, zda si ti dva zamilovaní zůstanou věrní. Radu lidí to pak vedlo k závěru, že písně s tematikou *broken token* se dají vysvětlit jako fakt, který je typický pro zvyky spojené s dvojitým prstenem (anglicky *gimmel ring*), navzdory tomu, že zástava nepředstavuje vždy prsten a není rozlomená ani rozříznutá ani rozpůlená.

Píseň *O dceři londýnského kupce a jejím odvážném mladém námořníkovi* (*The London Merchant's Daughter and Her Young Sailor Bold*) má šťastné vyústění, navzdory podlému pokusu Ameliina otce zmařit sňatek a poslat Williama na moře. Amelia dává svému milému svůj vlastní prsten jako „záruku lásky“.

**One sweet May morning, just five years after,
This lovely maiden, as we are told,
Walking on the breach, met a gallant sailor,
She thought it was her sailor bold.**

**Young William knew her, and soon embraced her,
And shew'd the token of love in gold,
In joyful transports, they kissed each other,
Amelia, and her young sailor bold. (29-36)**

(Ashton 1973: No. 66)

Máme zde však ještě jeden problém, a to otázku rozpoznání. Myšlenka, že bych se mohl vážněji zabývat tematikou *broken token* v písních mne napadla poté, co jsem probíral pozůstalost po své matce a našel jsem dopis, který zřejmě nikdy neodeslala. Píše v něm o tom, jaký šok doma měli, když se u dveří objevil po několika letech odcizení a nekomunikování můj bratr – nejdřív ho totiž nepoznali. Dopis není datovaný, ale vztahuje se k období, kdy byl bratr ve středním věku a měl třetího potomka. Zmiňuji se o tom

jen proto, že mí rodiče si bratra stále pamatovali, a tuto fyzickou paměť podporovalo jak množství fotografií mého bratra, které ho zachycovaly od raného dětství do dospělosti (včetně otcovství), tak časté návštěvy v době, kdy spolu ještě komunikovali (bratr žil s rodiči ještě pár let po skončení univerzity).

Lidé z písní s tematikou *broken token* žádnou takovou pomoc neměli. Nepoznali by ani svého panovníka, jehož profil měli alespoň na několika mincích, které používali. Prvním vládcem, který se objevil na fotografiích, byla královna Viktorie (1819–1901). Ještě spisovatel Thomas Hardy používá dvojitý prsten (anglicky *gimmel ring*) v románu *Tess z D'Urbervillů* (1891). Spisovatel a vydavatel William Tegg upozorňuje v díle *Zavázaný uzel: Svatební zvyky všech národů* na to, že „dvojitý prsten **byl** v naší zemi po mnoho generací nejoblíbenějším prstýnkem dávaným z lásky“ (Tegg 1877: 320).¹⁰ Také *Encyclopaedia Britannica* referuje o tomto prstenu v minulém čísle: „Prstýnky označované anglicky jako *gemel* nebo *gimmel*, z latinského výrazu *gemellus*, dvojče, se vyráběly ze dvou spojených kroužků a daly se nosit buď spojené nebo jednotlivé; byly obvyklé v 16. a 17. století a často se používaly jako zásnubní prsteny.“ (*Encyclopaedia Britannica* 1886: 561)

Je možné, že ústup těchto prstenů je nějakým způsobem spojený s nástupem fotografického aparátu a s tím, jak rozšíření fotografie pomohlo vizuální paměti a rozpoznávání? Za jak dlouho člověk zapomene fyzické rysy někoho jiného? V zemích, kde se konají pravidelné třídní srazy, jako například v Maďarsku, je lidé organizují zpravidla po pěti letech. Mohla by ve výběru tohoto časového období hrát nějakou roli i schopnost rozeznávat obličej? (Shodou okolností je pět let také doba, po kterou jsou rozloučení milenci ve *Věnci šíleného námořníka*; i když co se týká délky času v populárních nebo i jakýchkoli jiných písňových textech, člověk by měl být spíše obezřetný).

10. Tegg (1877) se věnuje dvojitým prstenům na s. 320–325 a kromě jiného odkazuje na řadu literárních zdrojů.

Britský folklorista, spisovatel a editor Roy Palmer (1932–2015) objevil text jistého desátníka Johna Rydera, který v roce 1853 publikoval své zážitky pod názvem *Čtyřletá služba v Indii, z pohledu vojína* (*Four Years' Service in India, by a Private Soldier*). Ryder narukoval v roce 1845 a vrátil se do Anglie v roce 1849 nebo 1850 (Palmer 1977: 292). Detailní popis jeho návratu domů z Druhé sikhské války poskytuje bohaté důkazy o tom, jak rychle se může ztratit schopnost rozeznání tváře (a zřejmě i těla). Při návratu byl Ryder daleko snědší, než když opouštěl své první umístění v Irsku, ale nedá se předpokládat, že by někdo s jeho hodností měl [po pobytu v Indii] nějak zvlášť bílou kůži. V zápiscích není zmíněné žádné kruté zranění ani zmrzačení:

Zrovna byl den trhu, takže Ryder předpokládal, že ho někdo pozná a přivítá. „Koupil jsem si nový oblek a s několika lidmi jsem se potkal, [...] ale oni mne nepoznali, dokud jsem se jim sám nepředstavil.“ Protože nechtěl vyděsit rodiče, kteří o jeho příchodu nevěděli, zašel do hospody a jednoho souseda poslal pro otce. Mezitím potkává dva ze svých starých přátel; „jeden byl soused z vedlejších domu a byl stejně starý jako já. Chodili jsme spolu do školy a hráli jsme si spolu, ale ani jeden z nich mne nepoznal. Hostinský, který mi přinesl pivo, mne znal od dětství, ale nezdálo se, že bych mu byl nějak povědomý [...] prohlížel si mne odshora dolů a říkal si, kdo asi jsem. Zatímco jsem se bavil, přišel můj otec. Rozhlížel se, ale neviděl nikoho, koho by znal. [...] Zavolal jsem na něj: „Haló, starý pane, napijete se se mnou?“ Podíval se na mne velice přísně... Hodně se změnil, ten starý pán. [...] Když už se chystal jít pryč, řekl jsem mu: „Tak tedy otče, vy mne zřejmě nepoznáváte.“ Vyvedlo ho to naprosto z míry. Pak mne poznal. [...] Také moji přátelé mne potom poznali a v celé vesnici to vzbudilo velký rozruch. Novinka se brzy roznesla. Má matka ji slyšela a přišla se podívat; když vstoupila dovnitř, rozhlížela se, ale nepoznala mne, ačkoliv jsem seděl vedle otce. [...] Vypadala dost zmateně a řekla: „Někdo povídal, že se vrátil můj chlapec, ale nevěřila jsem tomu.“ [...] Docela spokojeně odcházela, když tu jsem ji zavolal zpět: „Cožpak ho nevidíte?“ Ale ani potom mne

nepoznala. Nakonec jsem řekl: ‚Matko, měla byste mne znát.‘ Teprve potom mne ubohá stará žena poznala, a kdyby ji někdo nezachytil, skácela by se na podlahu.“ (Palmer 1977: 264–265)

Co si z tohoto autobiografického příběhu můžeme vzít, je samozřejmě anekdotické, ale z hlediska kvalitativního jde o cennou dokumentaci, která přesně zapadá do oblasti písní typu *broken token*. Zatímco autor citovaného textu nebyl okolnostmi donucen dát se odvést do armády (alespoň o tom nic nesvědčí), bude se nám hodit jako modelový příklad mladého muže, který opouští domov jako dospělý, opouští místo, kde strávil celou dobu před odvodem, a jehož po návratu nikdo nepozná. Nepoznají ho jeho známí, kamarádi z dětství, nejbližší sousedé a vskutku ani jeho vlastní rodiče – a to vlastně ještě po prodloužené době – otci koupil dvě piva a teprve potom řekl, kdo je, a jeho matka spěchala do nálevny, aby ho našla, ale přesto ho nepoznala.

V řadě písní se s tímto tématem pracuje, tak či onak. Kromě jiného zde máme důkaz o tom, že se mnoho mladých dospělých obává dlouhé doby odloučení, protože by se potom nemuseli poznat; k situaci přispívá i fakt, že před rozloučením jsou mladí lidé spolu jen krátký čas (nežijí spolu, spíš se jen namlouvají), což představuje pro pozdější rozpoznání jistou výzvu. V písních typu *broken token* také nacházíme západní pojetí mladistvého a střemhlavého zamilování. Tak hluboké emoce potom vyvolávají tvrdohlavou a věrnou lásku, která překračuje možnosti rozeznání obličeje – aniž bychom se zmiňovali o nějaké deformaci způsobené nešťastnou náhodou, válkou nebo nemocí. Takovou věrnost v písních často symbolizuje fyzický předmět, nebo dva předměty rozdělené na dvě části a výsledkem je tato písňová kategorie: *broken token*, rozlomená zástava.

Literatura:

ASHTON, John 1973 (1891): *Real Sailor Songs*. London: Broadsheet King.
Encyclopaedia Britannica. 1886. Ninth Edition, Vol. 20, Edinburgh, Adam and Charles Black.

- KENNEDY, Peter 1975: *Folksongs of Britain and Ireland*. London: Oak Publications.
- PALMER, Roy (ed.) 1977: *The Rambling Soldier: Life in the lower ranks 1750-1900 through soldiers' songs and writings*. Harmondsworth: Penguin Books.
- PALMER, Roy 1986: *The Oxford Book of Sea Songs*. Oxford: OUP.
- TEGG, William 1877: *The Knot Tied: Marriage Ceremonies of All Nations*. London: W. Tegg & Co. Dostupné z: <<https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=hvd.tz1kcl;view=1up;seq=1>>.

Songs of Separation, non-recognition and reuniting

There is a category of English folk song called the Broken Token song, in which an article (often but not always a ring) is broken in two, one half each to be kept by lovers upon their separation, generally because the male lover has to join the armed forces (mostly navy) or seek his fortune (also often on a merchant ship). The present study investigates the purpose of the ring—faithfulness to each other, or recognition (jogging memory) after a period apart. Was it so easy to “forget” the person one loved in days before the camera and the photograph?

Key words: Broken token; ring; gimmal ring; love; exchanged tokens of love; separation; non-recognition.